

Válóperek lavinája.

Egy válóper: öt perc. — Mi lesz a felbo ott házasságokkal?

A Kun Béla új termelési rendszerét talán csak azok a boldogtalan párok fogadták ujjongva, akik szivszakadva várták addig is, hogy a faképnél hagyhassák egymást. Mert míg a polgári rendben a házasság közös megegyezéses felbontásánál is legalább hat heti eljárási időt kellett kivárni: a kommün alatt a párok egyszerűen megjelentek a törvényszéken, az ülnök-elvtársak előtt kitöltöttek egy blankettát, ami legfőlebb öt percet ha igénybe vett s azzal a párok mindjárt megtarthatták az új lakodalmat. Az egész ötperces funkcionál a szakszervezeti igazolvány volt a legfontosabb.

S emellett az expressztempó mellett is hónapokon át valósággal ácsorogni kellett a törvényszék folyosóin. Hogy fogalmat alkothassunk magunknak, mekkora válási düh kerítette hatalmába a házaseleket, csupán annyit hozunk fel, hogy amíg rendes időben a törvényszék két házassági tanácsa naponként tizenöt-husz házasságot bontott föl, addig Kun Béláék alatt huszonnégy házassági tanács boldogította a boldogtalan párokat s napjában körülbelül százötven ilyen párral végzett ez a huszonnégy tanács.

Egy-egy ilyen tanácsban régi birákat és jegyzőket hagytak meg elnökül, de már a tanács két ülnök-tagja, mint laikus, a proletárok sorából került ki. S ezek az ülnökök aztán szószerint véve is laikusok voltak: grafikussegédek, munkásnők, könyvkötő-leányok. Mert az ülnökök egyike föltélenül elvtársnő volt, sokszor mindakettő. A bíró-elnökkel szemben annyi megkülönböztetésben részesültek, hogy kétszeres napidíjat kaptak. Ezek az ülnök-elvtársnők valósággal terrorizáltak a válásra, olyankor per sze, mikor a házastársak közül csak az egyik fél kérte a házasság felbontását s különös kedvtelésüket találták benne, ha a válni nem akaró feleségektől megvónhattak minden tartásdíjat. Megtörtént, hogy az alperes-feleség meg sem jelent a tárgyaláson és ilyenkor ezek a hisztérikus ülnökök nem egyszer vöröskatonákkal vezették

elő a feleséget, amire példát aligha találunk előző korok valókrónikaiban. Ezek között az ülnök-elvtársnők között is kivételes hely illeti meg ama Nagy Zsuzsi nevű munkásleányt, aki állandóan lábszárvédős bakancsban, bekecsben és bársonysipkában feszített a törvényszék folyosóján és negyvenezer korona ellenében hajlandó lett volna a szegedi kormány legyilkolására. De mivel negyvenezer koronát senki sem adott neki, az ellenkormányának sem történt semmi baja.

Mivel pedig minden formalitás csupán ama bizonyos blanketta kitöltésére szorítkozott, lépten-nyomon előfordult, hogy a legmulatságosabb ok miatt is válni akartak a házaselek. Jellemző egyébként, hogy a válófelek a bíráknak mindvégig megadták a szokásos régi titulust, és a bírák ezt azzal magyarázzák, hogy a házastársak nem nagyon bíztak a Kunék tartós uralmában s attól tartottak, hogy az új polgári rend megint csak érvényesnek jelenti ki az így felbontott házasságot. Ilyenkor külön-külön elővették az elnököt:

— Tekintetes bíró ur, mitevő legyek most, mert ezzel a vén latorral (vagy vén boszorkánnyal) nem akarok tovább élni.

A bíró persze azt a tanácsot adta ilyen esetben, hogy a felek közül legalább az egyik lépjen új házasságra. Ezt a tanácsot aztán ész nélkül megfogadták mindaketten.

Előfordult az is, hogy a szétválasztott parlament a kapuig, közben eső kerekedett, tehát várniok kellett a kapuban, az álldogálás alatt újra összemelegédtek és tíz perc múlva csak beállítottak az ülnök-elvtárshoz, hogyha kéznél van még a blanketta, hát tépje össze, mert ők újra együtt akarnak élni. Az ülnök-elvtárs erre szó nélkül széttépte a blankettát, másszóval: a házasság újraérvényesített.

Az így összevisszakuszált házassági ügyeket most igyekeznek rendezni valahogy egy kormányrendelet. E rendelet szerint a közös meg egyezéssel felbontott házasság érvényes felbontása végett újra kell folyamodni a törvényszékhez, persze csak akkor, ha eddig egyik fél sem lépett új házasságra. Mert ilyenkor a felbontást kénytelenek érvényesnek fogadni el.